

החלטה לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 בדבר

מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסכם בין:

דיפלומט מפיצים 1968 בע"מ, נוגם אורוטל בע"מ לבין בר שיווק הפצה

אחזקות בע"מ לבין ליימן שליסל בע"מ, ל.י.ב בע"מ לבין נאייקס ריטייל

בע"מ לבין גורי ע.ע.ע בע"מ

1. פתח דבר

בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 (להלן **החוק**), להסדר שבין דיפלומט מפיצים 1968 בע"מ, נוגם אורוטל בע"מ (להלן **ביחד דיפלומט**),¹ לבין בר שיווק הפצה אחזקות בע"מ (להלן **בר הפצה**), לבין ליימן שליסל בע"מ, ל.י.ב בע"מ, (להלן **ביחד ליימן שליסל**),² נאייקס ריטייל בע"מ (להלן **נאייקס**) וגורי ע.ע.ע בע"מ (להלן **גורי** ולהלן **ביחד הצדדים**).

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתן האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי בכפוף לתנאים שיפורטו בהמשך, הכבילות אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק; כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה וכי אין בהסדר כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. על כן, מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור בתנאים לפי סעיף 14 לחוק.

2. ההסדר והצדדים לו

2.1 הצדדים

בר הפצה היא חברה פרטית המספקת שירותי לוגיסטיקה, שילוח והפצה ברחבי הארץ לגופים עסקיים ופרטיים. בר הפצה מפיצה עיתונים בעבור עיקר המו"לים בישראל וכן עוסקת כיום בהפצת חבילות לבתי אב.

¹ חברה המצויה בקשרי בעלות עם דיפלומט.
² חברה המצויה בקשרי בעלות עם ליימן שליסל.

דיפלומט היא חברה פרטית העוסקת ביבוא, שיווק והפצה של מוצרי צריכה, טואלטיקה, מזון וניקיון עם מגוון רחב של מותגים. דיפלומט משווקת למגזר הקמעונאי והמוסדי.

ליימן שליסל היא חברה פרטית העוסקת בייצור יבוא, שיווק והפצה של מוצרי מזון, ובפרט ממתקים, שוקולדים ומוצרי מאפה. החברה מחזיקה בזיכיון בלעדי לייבוא מותגים מהמובילים בתחומם.

גורי היא חברה פרטית העוסקת ביבוא ושיווק של מוצרי צריכה, טואלטיקה, מזון וניקיון. **נאייקס** היא חברה פרטית המספקת פתרונות טכנולוגיים בתחומים שונים ובעיקר בתחום התשלומים, ובפרט בתחום התשלומים הנעשים ללא מוכר כדוגמת מכונות שתיה.

2.2 ההסדר

במסגרת ההסדר מושא בקשת הפטור יקימו הצדדים את נילוס – מיזם משותף אשר מתמקד במתן שירות לנקודות מכירה (B2B),³ ובפרט נקודות מכירה קטנות ומרוחקות, באמצעות פלטפורמה דיגיטלית לתקשורת ישירה וכן בתפעול מערך לוגיסטי, לרבות ליקוט, הפצה, חיוב וגביה וניהול מערך הזמנות.

3. פעילות הפצת מוצרים בישראל

חלק מבעלי המניות בנילוס פועלים כספקים בתחום המזון והטואלטיקה – דיפלומט, ליימן שליסל וגורי.

ככלל, שחקנים הפועלים במקטע האספקה נדרשים, מטבע הדברים, למצוא פתרונות להפצת מוצריהם ללקוחות. הפצת סחורה לנקודות מכירה נעשית כיום במגוון דרכים ובהתאם לאסטרטגיה בה נוקט הספק. יש ספקים שבוחרים להקים מערך הפצה עצמי להפצת מוצריהם לנקודות המכר. גודל המערך משתנה בהתאם למספר הנקודות אליהן מגיע הספק. מנגד, חלק מהספקים עושים שימוש בחברות לוגיסטיקה חיצוניות לצורך הפצת המוצרים.

³ Business to Business.

עלות הפצת המוצרים מגולמת, מטבע הדברים, בעלויות המכר של המוצרים. מבדיקת הרשות עולה כי עלות הפצת מוצרים בתחומים מושאי בקשת הפטור נעה בין אחוזים בודדים לעשרות אחוזים, בהתאם למשקל המוצר, נפחו, מרחק הנקודה, היקף ההזמנה ועוד.

בכל שנקודה מרוחקת יותר, נפח המוצרים ומשקלם גדול וההיקף הכספי של ההזמנה נמוך – כך עולה עלות הפצת המוצרים. על כן, אצל חלק מהספקים נהוג לקבוע היקף כספי מינימלי להזמנה, שמתחתיו לא יגיע הספק לנקודת המכירה (להלן **דרישת המינימום**).

מספר רב של נקודות מכירה קמעונאיות – בעיקר הקטנות – אינן יכולות לעמוד בדרישת המינימום של כל ספק בנפרד ולפיכך הן אינן יכולות להזמין במישרין מהספקים. הפתרון הקיים היום להפצת מוצרי הספקים לאותן נקודות מכירה שאינן עומדות בתנאי דרישת המינימום הוא שימוש בסיטונאי מזון שרוכשים סל רחב של מוצרים ממגוון ספקים ומפיצים, ומספקים את המוצרים לנקודות מכירה – רובן קטנות. מבדיקת הרשות עולה כי מקטע סיטונאי המזון לתחום הקמעונאי רווי במתחרים. מרבית הסיטונאים מחזיקים מרלוג בו הם מאחסנים את הסחורה שרכשו מהספקים השונים ועושים שימוש, לרוב, במשאיות וסוכני שטח להפצת מוצריהם ללקוחות השונים.

4. ניתוח תחרותי

4.1 עיקרו של ההסדר

ההסדר נועד, אפוא, להפיץ מוצרים של מספר ספקים בצוותא חדא כך שיהיה ניתן להגיע גם אל קמעונאים שדרישת המינימום לא אפשרה להגיע אליהם כאשר כל ספק הפיץ את מוצריו בנפרד.

כפי שנמסר על ידי הצדדים נילוס תהווה, הלכה למעשה, מעין זירת מסחר שתאפשר לכל ספק להציג את מרכולתו במחיר אשר ייקבע על ידו (ללא כל התערבות מצד נילוס) ומנגד יכול כל קמעונאי לבחור מתוך מגוון המוצרים המוצעים בזירת המסחר את המוצרים שהוא מעוניין לרכוש. לאחר ביצוע הזמנה על ידי הקמעונאי יופצו כל המוצרים אותם רכש הקמעונאי באמצעות בר הפצה המתמחה כאמור במתן פתרונות לוגיסטיקה והפצה. בר הפצה

תספק את השירותים האלה, ובכלל זה את ליקוט המוצרים והגביה. על פי האמור בבקשת הפטור, כל התהליך המתואר לעיל יתבצע ללא כל התערבות מצד הספקים שהם בעלי המניות בנילוס.

עוד מסרו הצדדים כי עמלת הפצת המוצרים שיסופקו תשולם על ידי הספקים, כך שהקמעונאי לא יידרש לשלם תשלום כלשהו ישירות לנילוס, זולת התשלום בעבור המוצרים; עמלת ההפצה תקבע על ידי פרמטרים שוויוניים בין כלל משתמשי נילוס, בין אם הם בעלי מניות בנילוס ובין אם לאו; לא יועבר לספקים מידע על מתחריהם (לרבות כמויות, מחירים מלאי וכדומה) ולקמעונאים לקוחות נילוס לא יועבר מידע על קמעונאים אחרים; נילוס לא תמנע מהספקים (לרבות בעלי מניות) מלהפיץ את מוצריהם באמצעות ערוצי הפצה אחרים. ייאמר כבר בפתח הדברים, כי הבחינה התחרותית של ההסדר נסמכה על מצגי הצדדים ביחס לאופן פעילותו העתידי של מיזם נילוס, כך שכל שינוי בפרט מהותי בהסדר דינו כדין הסדר כובל חדש שאסור ללא היתר כדין.

לאור כל האמור, אין מדובר בהסדר שעיקרו הפחתת התחרות או מניעתה ואין בו בבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו ומתקיימים תנאי סעיף 14(א)(2) לחוק התחרות.

4.2 השפעת ההסדר על התחרות

תחום ההפצה מתאפיין במבנה עלויות קבועות משמעותיות כך שמערכי הפצה נהנים מיתרונות משמעותיים לגודל. המיזם צפוי להפחית באופן משמעותי את העלות השולית להפצה, בין היתר מפני שספקים לא יצטרכו לשלוח משאית נפרדת רק להם לנקודות הקצה הקמעונאיות, וכך הם צפויים להוזיל את מחיר ההפצה ולהגדיל את היצע המוצרים שיוצעו לקמעונאים קטנים. יתרונות נוספים שעשויים לצמוח מהמיזם הם מתן אפשרות לספקים רבים יותר להגיע לקמעונאים שאינם עומדים כיום בדרישת המינימום, והיכולת של קמעונאים לתחר בין מספר רב יותר של ספקים בקלות יחסית. כאמור, הצדדים הבהירו כי מחיר המוצרים שיוצע לקמעונאים ייקבע על ידי כל ספק בנפרד וללא כל מעורבות מצד נילוס.

עם זאת, בצד היעילות שבהסדר, עשויים להתעורר מספר חששות תחרותיים כתוצאה מיישומם: חסימת ספקים על ידי נילוס; הפעלת כוח שוק, חד צדדי או מתואם, על ידי ספקים כלפי קמעונאים וחשש כתוצאה מקיומו של שולחן משותף. הכל כפי שיוסבר להלן.

חסימת ספקים על ידי נילוס

כפי שהוסבר, מערכי הפצה נהנים מיתרונות משמעותיים לגודל ויתרונות לרשת. לפיכך, ככל שנילוס תהפוך לגורם משמעותי ייהנו משתמשיה מעלות נמוכה יותר להפצת מוצריהם. מניעת האפשרות להפיץ באמצעות הפלטפורמה של נילוס, או הצבת חסמים בפני המבקש להפיץ באמצעות נילוס, עלולה להעמיד ספקים, ובייחוד ספקים קטנים וחדשים, בנחיתות תחרותית קשה. ככל שנילוס תצליח יותר ותהיה יעילה יותר, כך תגבר הנחיתות של ספקים שמצויים מחוץ למערכת ההפצה. לפיכך, מצאתי לנכון להתנות את מתן הפטור בתנאים לפיהם נילוס תאפשר לכל ספק, או סיטונאי, המבקש להשתמש בשירותיה להפצת מוצריו, לעשות כן. זאת מבלי להפלות בין הספקים השונים – בין אם בעצם היכולת לעשות שימוש במערכת נילוס ובין אם באמצעות עמלת ההפצה שתשולם על ידי הספק.⁴

הפעלת כוח שוק מול קמעונאים

איחוד פעילות של מספר רב של ספקים, שחלקם עשויים להיות גדולים ומשמעותיים, במסגרת נילוס עשוי להעלות חשש מפני הפעלת כוח שוק חד צדדי, או מתואם, מול קמעונאיים כתוצאה מפעילות השיווק המשותפת של הספקים במסגרת נילוס. החשש מהפעלת כוח שוק כאמור עשוי לגדול ככל שהמיזם יגדל. עם זאת, מפני שמיזם נילוס נמצא בראשיתו מוקדם לבחון כבר בשלב זה את השפעתו מול קמעונאים והאם מתעורר חשש להפעלת כוח שוק מולם. לפיכך, ייתכן שבעתיד ינתן משקל רב יותר לחשש זה. לא למותר לציין בהקשר זה כי נילוס אינה צפויה להיות מעורבת בכל צורה בקביעת מחיר המוצרים שישווקו ומחיר המוצרים, לרבות המבצעים, ייקבע על ידי כל ספק בנפרד ועל ידי

⁴ התנאי המתייחס לעמלת ההפצה של נילוס יכנס לתוקף בתום שנה וחצי מיום מתן החלטתי על מנת לאפשר למיזם תקופת הקמה והתארגנות.

אותו ספק בלבד. כך גם לעניין מגוון המוצרים ויכולתו של ספק לבחור באופן חופשי בין ערוצי הפצה אחרים (בין אם בעצמו או באמצעות מפיץ אחר).

שולחן משותף

חברתם של הצדדים מעלה חשש מפני צינור התחרות כתוצאה מקיומו של שולחן משותף ומפני העברת מידע רגיש תחרותית במסגרת המיזם מושא בקשת הפטור.

לעניין החשש לצינור התחרות בין בעלי המניות במיזם בשווקים בהם הם מתחרים זה בזה: ככלל, חבירה של עיקר המתחרים בשוק יחד, מעלה חשש כי שיתוף הפעולה יזלוג, ויגרום לפגיעה בתחרות בשווקים אחרים בהם מתחרים הצדדים להסדר. ככל שמדובר במתחרים קרובים או שנתח השוק המצרפי של הצדדים בו הוא משמעותי יותר, כך החשש הופך משמעותי יותר. בנוסף ככל שהמיזם המשותף משמעותי יותר בהיקפו ביחס לכלל פעילותם של החברים לשולחן המשותף, כך החשש מפני השפעות השולחן המשותף גובר.⁵

על אף האמור, מהבחינה שערכה הרשות עולה כי בשווקים בהם פעילים הצדדים למיזם הם אינם המתחרים הקרובים והגדולים בו וקיימים פרט אליהם מתחרים נוספים, חלקם גדולים ומשמעותיים, שאינם בעלי מניות בנילוס.⁶ יתר על כן, אף אחד מהצדדים למיזם המשותף לא מבטל את מערך ההפצה העצמאי שלו ובוודאי שלא מחוייב לעשות כן. לפיכך גם היקפו של המיזם אינו כזה שמייצר תמריצים לריסון התחרות.

לעניין החשש שמא במסגרת השולחן המשותף יזלוג מידע רגיש תחרותית: כפי שהוסבר, ממצגי הצדדים עולה כי הצדדים למיזם לקחו על עצמם מגבלות שנועדו למנוע את העברתו של מידע שעלול לפגוע בתחרות. כך למשך, המיזם ינוהל במנגנון הרשאות מובנה המפריד בין הספקים כך שהספקים בעלי המניות לא יהיו חשופים למידע תפעולי או מסחרי של ספקים אחרים והספקים בעלי מניות לא ייקחו חלק בניהול השוטף של המיזם.

⁵ החלטה בדבר אי-מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין: גרנית הכרמל השקעות בע"מ Samedan Mediterranean Sea Reading & Bates Mediterranean דלק קידוחים (שותפות מוגבלת) אבנר חיפוש נפט (שותפות מוגבלת) (13.9.2000) רשות התחרות 3008959.

⁶ בחלק מהשווקים אחד מחברי המיזם עשוי להחשב כבעל חלק משמעותי.

מצגי הצדדים בעניין זה הם פרט מהותי בהסדר שהובא לבחינתו, ושינויים ידרוש את הבאתו לאישור מחדש. כמו כן, ממילא אין בהחלטה זו כדי לאשר חריגה ממה שאושר בה במפורש, ובכלל זה אין בה כדי לאשר העברת מידע תחרותי רגיש בין המחזיקים במיזם. לפיכך, לא מצאתי לנכון לקבוע תנאים שמטרתם מניעת העברתו של מידע "רגיש תחרותי".⁷

לאור האמור לעיל, שוכנעתי כי בכפוף לתנאים שיפורטו להלן ההסדר אינו פוגע פגיעה של ממש בחלק ניכר של שוק המושפע ממנו.

5. סוף דבר

לאחר שהתייעצתי עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ולהעניק את הפטור המבוקש לתקופה של 6 שנים, בכפוף לתנאים שלהלן:

ואלו הם התנאים למתן הפטור:

1. הגדרות:

"בעלי המניות" – בעלי המניות של נילוס שהם גם ספקים;

"הדרישות התפעוליות" – כל תנאי, דרישה או אמת מידת המוצבים בפני ספק כתנאי להפצת מוצרים במסגרת נילוס;

"לקוחות נילוס" – כל ספק שמפיץ מוצרים באמצעות נילוס וכל קמעונאי שמקבל מוצרים באמצעות נילוס;

"הממונה" – הממונה על התחרות;

"נילוס" – נילוס (חברה בהקמה), המיזם מושא בקשה הפטור;

⁷ לעניין זה השוו: גילוי דעת 2/14 "חשיפת מידע טרם עסקה בין מתחרים" (19.5.2014) רשות התחרות 500618.

"ספק" – כל מי שמספק לקמעונאי אחד או יותר מסוגי המוצרים הבאים לצורך מכירתם

הלאה: מוצרי מזון, מוצרי טואלטיקה, מוצרי ניקיון ומוצרי צריכה;

"קמעונאי" – כל מי שמוכר לצרכן הסופי אחד או יותר מסוגי המוצרים הבאים: מוצרי מזון,

מוצרי טואלטיקה, מוצרי ניקיון ומוצרי צריכה.

2. נילוס תאפשר לכל ספק המעוניין בכך, העומד בדרישות התפעוליות, להשתמש בשירותיה;

3. מבלי לגרוע מכלליות האמור, הדרישות התפעוליות יהיו סבירות, אחידות, על פי קריטריונים שוויוניים וענייניים ויאפשרו לכלל הספקים לפעול באמצעות נילוס;

4. הדרישות התפעוליות יפורסמו במלואן באתר האינטרנט של נילוס טרם תחילת פעילות נילוס;

5. נילוס לא תקדם או תתעדף מוצרים של ספק כלשהו על פני מוצרים של ספק אחר;

6. נילוס תגבה מכל הספקים המקבלים את שירותיה עמלות זהות, אלא אם כן קיים הבדל בעלויות השירות הנובעות ממתן השירותים הניתנים על ידי נילוס וככל שההבדל במחיר ינבע באופן ישיר מההבדל בעלויות האמורות בלבד.

תנאי זה ייכנס לתוקף 18 חודשים לאחר מתן החלטת הפטור;

7. כל ספק בדבר תנאים אלו יבוא להכרעתה של הממונה.

החלטתי זו נתונה לערר בפני בית הדין לתחרות על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור, בהתאם לסעיף 15(א) לחוק.

מיכל הלפרין
הממונה על התחרות

ירושלים, כ"ט טבת, תשפ"א

13 ינואר, 2021